

Два бунти або мистецтво перемагати із позиції поступки

Чому А4КР це сміливо? Тому що це – Давид, який кидає виклик одразу двом Голіафам. Перший з них – Евклід, а другий – Кандинський.

Бунт проти простору

У першій книзі «Начал», п'яте визначення, геніальний грек Евклід пише нам, що «Поверхня є те, що має лише довжину та ширину». Фактично, будь-яке мистецтво, яке намагається створити об'єм на площині (поверхні), є спробою бунту проти одного з найфундаментальніших визначень геометрії.

Цей бунт був млявим та безсилим, коли послуговувався лише розписом на кераміці. Об'ємність і фактура глини пручалася бунту зображення і поглинала його, справджуючи тезу Евкліда.

Значно краще пішли справи, коли масово почали створювати барельєфи, а потім і живопис із використанням олійних фарб. Сам матеріал перемагав площину своєю об'ємністю. Пізніше митці підкорили перспективу і тоді простір, фактура фарби і перспектива змогли перемогти просторове прокляття Евкліда, а живопис порушив диктат стереометрії, постульований в п'ятому визначенні «Начал».

XX-XXI століття взагалі мають найбільше засобів, щоб остаточно триумфувати над Евклідом. Крім геометрії Лобачевського ми маємо об'ємне зображення у моніторах, доповнену реальність та віртуальну реальність, які не лише мистецтво підносять над площинністю, але і будь-що інше.

В цих умовах брати інструмент абсолютно позбавлений просторових переваг – це виклик. Це наче п'ять кроків назад проти еволюції. Коли ми беремо кулькову ручку, то робимо ці п'ять кроків. Що це нам дає? Паста канцеляризмів та шкільних зошитів є останнім, що асоціюється із мистецтвом. І це та прірва, та поступка, яку долає кожен митець, який береться за проект А4КР. Паста не височіє над полотном, навіть, як фарба. Вона не відчувається на дотик, зовсім позбавлена фактури та глибини. А офісний аркуш формалізованого простору пручається творенню нового і неформального не менше, ніж Пенелопа небажаному шлюбові. Щоб створити об'ємний і живий твір, потрібно долати спротив матеріалу. Будь-який шедевр кульковою ручкою – це двічі шедевр, адже він перемагає прокляття позбавленості об'єму Евкліда, навіть, без фори височіння на 2-4 міліметри над полотном.

Бунт проти фізики кольору

Поетичний Василь Кандинський наклав інші чари, але вже не на простір, а на колір. У своїй блискучій динамічній теорії кольору він виклав формулу просторово-чуттєвої трансформації, розшифрував колір через форму. Це наче присмак та інтенція, тяжіння та накладання, коли явища з різних сфер невловимо пов'язані між собою.

Кандинський виніс вирок синій ручці задовго до того, як вона стала всюдисущою та незмінною зброєю філістерів. Він приписав синьому кольору концентричні властивості, викрив його здатність віддалятися від глядача, як він писав – колір, що прагне до центру свого об'єму. Синьому відповідає 150 градусів. Цей колір за своїми динамічними властивостями подібний до кола – найнуднішої та безконфліктнішої фігури.

Але що ми бачимо на прикладі проекту А4КР? Ми бачимо пристрасть, ми знаходимо пульсацію та палання, притаманну червоному, ми здивовано констатуємо теплоту салатового. Як цього досягають автори? Як вони долають прокляття кольору? Вони вдаються до хитрощів – використовують пустоти, нещільний пунктир, перехрест ліній, підбір відтінків. Навіть, класичний Королівський синій має два відтінки, але для митця, у якого є тільки один колір, втеча у відтінки стає єдиним доступним багатством.

А4КР долає і це прокляття. Кандинський не знехтуваний та зневажений. Кандинський подоланий через перевершення динаміки кольору. Так відбувається подолання метафізики кольору. Для цього замало ремесла, це під силу лише митцю.

Ціна перемоги

Правило проекту – це істотна поступка, це кольорова і просторова аскеза, яка стає умовою вивищення над буденністю, над звичними засобами вираження. Це виклик, навіть, для найбільш майстерних. Кожна геніальна робота – це бунт проти заданості, постульованої великими авторитетами, а також перемога, здобута над супротивником, який перед початком бою отримав авансом дві поступки – простір та колір.